

חולין דף פ"א

אותו ואת בנו בקדשים לשית ר"ש אמר רב המנונא, אומר היה רבי שמעון 'אין אותו ואת בנו נוהג בקדשים', כיון שלשיתו 'שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה', שחיטת קדשים נחשבת כאינה ראויה. הקשה רבא ששנינו, אותו ואת בנו קדשים בחוץ, רבי שמעון אומר שני בלא תעשה. שהיה רבי שמעון אומר, כל הראוי לבא לאחר זמן, הרי הוא בלא תעשה ואין בו כרת. וחכמים אומרים, כל שאין בו כרת, אינו בלא תעשה. והקשו, מדוע לרבי שמעון השני עובר בלא תעשה, כיון שהראשון חייב מיתה והיא שחיטה שאינה ראויה, ממילא השני יכול להיות מוקרב בפנים, ומדוע שלא יהיה חייב כרת? ואמר רבא ויש שאמרו בשם החכם 'כדי', שיש להוסיף בברייתא העוסקת בדין שחוטי חוץ, ולשנות כך: אותו ואת בנו קדשים בחוץ, לחכמים הסוברים ששחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה, ראשון ענוש כרת, שני פסול ופטור מלאו של שחוטי חוץ. לרבי שמעון, שניהם ענושים כרת. שחט תחלה אחד בחוץ, ואחר כך אחד בפנים, לרבנן ראשון ענוש כרת, שני פסול ופטור מכרת⁵²². לרבי שמעון שני כשר. אחד בפנים ואחד בחוץ: לרבנן ראשון כשר ופטור, שני פסול ופטור. לרבי שמעון שני בלא תעשה. שואלת הגמרא, אם אותו ואת בנו לא נוהג בקדשים, למה לא חייב כרת על השני?

אלא אמר רבא, כך אמר רב המנונא: אין מלקות אותו ואת בנו נוהג בקדשים⁵²³. ורבא הולך בזה לשיתו. שאמר רבא, היא חולין ובנה שלמים, שחט חולין ואחר כך שחט שלמים בו ביום פטור, שהיא התראת ספק. שלמים בפנים ואחר כך חולין בחוץ, חייב כיון שכבר נזרק דמו של ראשון זו התראה ודאי.

אכילת מזבח שמה אכילה

522 ולא הזכיר לאו של אותו ואת בנו, שמונה מה ששיך לגבי שחוטי חוץ. רש"י.

523 כיון שכל זמן שלא זרק את הדם לא הותר הבשר, ממילא מהרגע ששחט נחשב להתראת ספק שמא לא יבוא לידי זריקה. כך שמעתי, וקשיא לי: מאי 'התראת ספק' דקאמר? הא ודאי שחיטת שני אינה ראויה: דכיון דאיסור אותו ואת בנו נוהג בקדשים – הוה ליה שני מחוסר זמן, ואין שחיטתו ראויה, ואין כאן התראה כלל! ונראה בעיני דלא גרסינן ליה להאי 'מאי טעמא' אלא 'אין מלקות אותו ואת בנו נוהג בקדשים'. והטעם משום שאין שחיטת השני ראויה מכיון שנשחט ראשון ונזרק דמו, שחיטת הראשון ראויה. רש"י.

ואמר רבא, היא חולין ובנה עולה, במקרה

ששחט חולין ואחר כך שחט עולה אין ספק

שפטור⁵²⁴, אלא אפילו שחט עולה ונזרק דמה ואחר כך שחט חולין פטור,

ששחיטה הראשונה אינה לאכילה. ורבי יעקב אמר רבי יוחנן, אכילת

מזבח שמה אכילה. שנאמר לענין פגול: "ואם האכל יאכל מבשר זבח

שלמיו", בשתי אכילות הכתוב מדבר, כגון ששחט על מנת לאכול חוץ

לזמנו או על מנת להקטיר חוץ לזמנו. ומכאן שבין לאדם ובין למזבח יש

שם של אכילה.

משנה

השוחט בפסול, כגון: נמצא טרפה, לעבודה זרה, פרה אדומה שאינה

לאכילה, שור הנסקל שלאחר שנגמר דינו אסור בהנאה ועגלה ערופה,

רבי שמעון פוטר וחכמים מחייבים. השוחט ונתנבלה בידו שלא מדעת,

הנוחר והמעקר סימנין מדעת, פטור משום אותו ואת בנו, שאינה שחיטה

כלל.

גמרא

אמר רבי שמעון בן לקיש, חכמים לא

מחייבים את השוחט לעבודה זרה משום אותו

קיים ליה בדרכה מיניה ב'אותו

ואת בנו'

ואת בנו, אלא ששחט ראשון לעבודה זרה ושני לאכול על שולחנו⁵²⁵.

אבל אם שחט את הראשון לשלחנו ושני לעבודה זרה, פטור ממלקות

כיון שבאותו זמן מתחייב גם על אותו ואת בנו וגם על ע"ז, ו'קים ליה

בדרכה מיניה'. אמר לו רבי יוחנן, דבר זה ידוע אפילו לתינוקות של בית

רבן, אלא אם היה לך להשמיענו דבר טעם על משנתינו, כך היה לך

לומר: פעמים שאפילו שחט ראשון לשלחנו ושני לעבודה זרה, חייב.

כגון: שהתרו בו משום 'אותו ואת בנו' ולא התרו בו משום 'עבודה זרה'.

ורבי שמעון בן לקיש אמר, כיון שאם התרו בו פטור, גם כשלא התרו

בו פטור.

⁵²⁴ עמוד ב'.

⁵²⁵ שתחילה דנים אותו על התראה של השני משום 'אותו ואת בנו', ומלקינן אותו. ואחר כך דנים אותו משום ההתראה על השחיטה הראשונה לעבודה זרה והורגים אותו. א"נ בשני בני אדם. רש"י.

לא התרו בו למיתה ופטורו
ממיתה ועדיין חייב ממון

והולכים בזה לשיטתם, שכשבא רב דימי
אמר, חייבי מיתות שוגגים וחייבי מלקות
שוגגים ודבר אחר, כגון: מי שעבר עבירה בלא התראה ואם היו מתרים
בו יש בה דין מיתה, ויש בה עוד חיוב דבר אחר, כגון מלקות: שהתרו
בו למלקות או שחייב ממון, רבי יוחנן אומר חייב באותו דבר אחר שעם
המיתה, הואיל ולא התרו בו ואינו נהרג⁵²⁶. וריש לקיש אומר פטור, כיון
שאם היו מתרים בו פטור, גם אם לא אתרו בו פטור.

והוצרכו לחלוק בשני המקומות, שאם היו משמיעים בשחיטה לע"ז,
היינו אומרים שבזה אמר רבי שמעון בן לקיש שפטור ממלקות, הואיל
ויש בשחיטה זו צד מיתה בטלה תורת מלקות ממנו, שאין מקיימים שני
עונשים באותו הגוף. אבל חייבי מיתות שוגגין ודבר אחר כגון ממון
שאין שניהם באותו הגוף, ולא חל עליו עונש מיתה, היינו אומרים
שיודה לרבי יוחנן וישלם. ואם היו שונים לגבי מיתה וממון, דווקא שם
נאמר שרבי יוחנן מחייב על הממון, אבל באותו הגוף נאמר שיודה לרבי
שמעון בן לקיש. ולכן הוצרכו לחלוק בשני המקומות.

526 וכן חייבי מלקות שוגגין ודבר אחר: שעבר עבירה שיש בה מלקות וממון, כגון אכל מעשר שני של חבירו בגבולין, או גבלה וטרפה של חבירו, ולא התרו בו למלקות. רש"י.